

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну**

**ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ І ЇХ ВПЛИВ НА
ВИКОНАННЯ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ І ЇЇ СТИЛІЗАЦІЇ **
**APPLICATION OF GRAPHIC MATERIALS AND THEIR
INFLUENCE ON THE PERFORMANCE OF DECORATIVE
COMPOSITION AND ITS STYLIZATION**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка 16-421 групи
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Саютіна Каріна Сергіївна

Керівник доцент Курак С.П.
Рецензент доцент Думасенко С.А.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Засоби художньої виразності графічних матеріалів	5
1.1. Характеристика основних графічних матеріалів.....	5
1.2. Засоби художньої виразності сучасної графіки.....	9
РОЗДІЛ 2. Стилзація декоративної композиції	13
2.1. Стилзація як засіб образної виразності твору.....	13
2.2. Послідовність виконання декоративного диптиху на тему «Весняні фантазії».....	16
ВИСНОВКИ	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	23

ВСТУП

Актуальність теми визначається тим, що у сучасному мистецтві графіки основним елементом є малюнок, виконаний будь-яким матеріалом в поєднанні з різними техніками, що потребує використання спеціальних навичок та прийомів. Перш за все, це застосування знань про формоутворення та технології виконання композиції в матеріалі, зокрема, декоративній. В основі процесу створення творчої роботи має бути поєднання вмій та навичок графічного відтворення об'єктів зображення, та способів виразного зображення малюнка які виокремлюють художній образ в композиції твору. Правила, прийоми і засоби композиції засновані на досвіді художників попередніх поколінь, та розвиваються в умовах сучасності, особливо це стосується декоративного мистецтва, в якому постійно розвиваються, збагачуючись творчою практикою нових митців різноманітні техніки та матеріали. Якись прийоми композиції є досить класичними, а якісь новітніми, оскільки образотворче мистецтво розвивається так само швидко як і сучасний світ. У процесі сприйняття і побудови творчої роботи, зокрема, декоративної композиції важливим є концентрація уваги на вираженні задуму та втілення його за допомогою матеріалів, які мають широкий асортимент та можливості їх використання. Створений образ переводиться у зовнішній за допомогою графічних матеріалів, стилізується і в завершеному вигляді створюється оригінальна творча робота. Виконання декоративної композиції потребує від митця абстрагування її елементів, тобто відмови від схожості з реальними предметами, застосування уяви та креативності художнього мислення, вміння асоціативно бачити тематику твору.

На підставі вищезазначеного темою дипломної роботи було обрано «Застосування графічних матеріалів і їх вплив на виконання декоративної композиції і її стилізації».

Об'єктом дослідження є декоративне мистецтво.

Предметом дослідження є процес застосування графічних матеріалів у декоративній композиції.

Мета дослідження - дослідити принцип застосування графічних матеріалів та їх вплив на виконання декоративної композиції та її стилізацію.

Відповідно до мети сформульовано такі **завдання**:

- опрацювати методичну, мистецтвознавчу, науково-педагогічну та літературу з предмету дослідження;
- визначити принцип застосування графічних матеріалів при виконанні декоративної композиції;
- проаналізувати закономірності використання методу стилізації в образотворчому мистецтві;
- визначити послідовність виконання декоративного диптиху «Весняні фантазії».

Методи дослідження : зображальний, об'ємно-просторового зображення, метод стилістичного відображення натюрморту, метод асоціативного відображення, технічний метод виконання декоративної композиції, метод натюрморту та аналітичному зображенню природи.

Структура роботи. Пояснювальна записка до кваліфікаційного проекту складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. Засоби художньої виразності графічних матеріалів

1.1. Характеристика основних графічних матеріалів.

Активну роль в графіці відіграють фактура паперу та матеріали які використовуються, специфіка графічних технік і прийомів надають можливість митцям створювати неповторні твори з оригінальним композиційним рішенням та унікальним технічним прийомом. Особливе місце займають декоративні мотиви, орнаменти, тексти, які представляють собою систему графічних знаків. Графіка має широкі образотворчі можливості, велику кількість видів, жанрів, художніх засобів, які створюють в своїй можливості для зображення, вираження задуму і думки художника, вираження його творчого мистецького потенціалу в оригінальних графічних композиціях.

Графічні матеріали поділяють на "сухі" та "вологі" (розводяться водою). Поєднання різних матеріалів і технік відкриває для художника свій образотворчих можливостей, в якому можна створити оригінальні твори. Графічні твори, на відміну від живописних, передають найголовніше без зайвих деталей але й деталі можуть передавати основних задум. Графічні роботи можуть бути хроматичними, іноді ахроматичними. Кілька станкових аркушів, об'єднаних спільною ідеєю, утворюють графічну серію, також графіка може виконуватись на різних форматах та поверхнях, бути самостійним твором або ж ескізом до твору живопису як монументального так і станкового, або базовим елементом в комп'ютерній графіці на основі якої створюються подальші зображення.

Графічні матеріали досить різноманітні за своєю матеріальністю та технічними можливостями використання. Ці матеріали поділяються та тверді (Графітний олівець, кольоровий олівець, графіт, фломастери, маркери, лінери) та на м'які (сангіна, вугілля, соус, сепія, пастель). Також особливу увагу займає фактура поверхні: папір для пастелі,

акварельний папір, картон, глянцеви́й папір, тонований картон та багато інших).

Олівець – інструмент у вигляді стрижня, що виготовляється з пише матеріалу, застосовуваний для письма, малювання, креслення, маркування, розмітки, який часто, з метою зручності, пише стрижень олівця вставляється в спеціальну оправу. Чорний і коричневі олівці володіють великим діапазоном тони. Придатні як для лінійних, так і для тонових рішень композицій.

Вугілля виготовляється з обпалених гілок дерев, може мати легку текстуру та більш твердий пресований вигляд. Лінії і штрихи, нанесені на папір з шорсткою поверхнею паличкою малювального вугілля добре закріплюється на поверхні засобом втирання та розтирання пальцями, широким плоским пензлем, сухою серветкою, клаптиком тканини. Світлі місця вибираються ластиком які можна підсилити за допомогою крейди або світлого пастельного олівця. За допомогою вугільного олівця добре передається повітряне середовище, об'єм, робота має вигляд деякої етюдності та легкості, ефектності та контрастності.

Сангіна також відомий матеріал, який часто використовується в малюнку та графіці. Це паличка каоліну в яку додають оксид заліза, яку добре заточують і тому вона дає тонкі лінії, широкі лінії, штрихи та плями. Сангіна добре розтирається, розтушовується за допомогою гумки, сухого широкого пензля або наждаковим папером. Технік виконання малюнку сангіною дає можливість досягти тональних переходів, контрасту в тоні або м'якості та передачу матеріальності зображуваних об'єктів. Найбільш розповсюджена сангіна теплого червоно-коричневого тону.

Пастель – сухі, м'які, кольорові крейдові палички без оправы, які виготовлені з спресованих, стертих в порошок пігментів з додаванням рослинного клею. Для пастелі властива матова фактура, чистота,

м'якість кольорів, як правило, довго зберігають первісну свіжість малюнку.

Соус – різновид пастелі, який має широку кольорову гамму, його можна використовувати і в сухому так і в вологому вигляді, який виглядає як чорні палички циліндричної форми діаметром 8-10 мм., які загорнуті в папір без оправи та виготовлені з спресованого порошку, сажі або вугілля з додаванням клею. Можна зображати лінією, штрихами, плямами із застосуванням розтирки.

Кавова графіка. Одне із сучасних напрямків у графіці – це використання в роботі нових матеріалів, зокрема кавового напою. Кавова графіка виконується розведеною розчинною кавою, вона дозволяє досягти особливого коричневого тону в роботі та різних тональних переходів. Кава змішується з водою на палітрі, і робота виконується в техніці гризайль, також можливе поєднання з тушшю, додаванням графічних елементів гелевою ручкою, маркерами та іншим.

Фломастер – це інструмент для письма та малювання за допомогою фарби, що стікає з резервуару до наконечника з пористого матеріалу. До Європи був привезений з Японії німецькою фірмою "Edding" в 1960 році. Розрізняються вони за складом барвника, формою і призначенням. Фломастери можуть бути використані як в дитячій творчості так і додаватись в повноцінних роботах графічного напрямку у професійних художниках.

Маркеры- це один з різновидів фломастерів, як окремий повноцінний зображувальний матеріал. Мають багато видів основні з яких :акрилові, спиртові та на водній основі.

Акрилові використовуються для графіті та на будь-якій поверхності, мають покривну здатність, не прозорі. За технологією використання схожі на акрилові фарби (допоки фарба не висохла, є можливість виконати кольорові переходи та змішувати кольори. Після

остаточного висихання утворюється міцна плівка, що не розмивається водою. Можна працювати з будь-якою поверхнею. Ці маркери можуть замінювати акрилову фарбу, швидко висихають, та мають здатність до передачі різних графічних ефектів.

Спиртові маркери для скетчинга, ілюстрації та дизайну, мають напівпрозору структуру, що дозволяє працювати лесировками та робити кольорові переходи. Після нанесення на папір фарба висихає майже відразу, проте навіть вже висохла реагує на такі накладаються шари, що дозволяє робити переходи кольору і "вимивати" тон спеціальним блендером та не розмивається водою. Для роботи на папері, картоні такі маркери для тих, кому потрібна напівпрозора поверхня, вони змішуються у зручній упаковці, Робота спиртовими олійними маркерами нагадує digital art - малюнок в комп'ютерних програмах[15, с.2].

Акварельні на водяній основі. Такі маркери напівпрозорі, дуже схожі за виглядом на акварель, переходи та п лесування виконується за тим же принципом, що і в акварельному живопису. Для створення необхідного ефекту можна використовувати воду. Такі маркери використовуються в роботах на папері, картоні, мають одночасно властивості маркера та художні ефекти акварелих фарб.

Туш чорна – це фарба яка виготовлена з сажі, буває рідкою, концентрованою або ж сухою у вигляді паличок або плиток. Звичайна розповсюджена туш має густий чорний колір, який легко зтікає з пера або з рейсфедера. Також є кольорова туш, яка в наш час досить популярна та широко вживана в мистецькому художньому осередку.

Акварель – графічний матеріал, особливістю якого є прозорість, чистота і насиченість кольорів. Аквареллю можна працювати як по сухій так і по вологій поверхні. Прийом "по вологому" дає цікаві і несподівані фактурні ефекти. Також акварельні плями можуть додаватись в графічні

роботи і доповнювати таким чином кольорове рішення та передачу задуму твору, або ж навпаки, повноцінну акварельну живописну роботу можна покращити за допомогою графічних матеріалів, таких як туш, гелеві ручки, маркери та інші матеріали.

Отже, кожен графічний матеріал може надавати картині оригінальності як самостійному твору або ж застосовуватись у підготовці в малюнку під олійний живопис, наприклад пастель добре поєднується з такими матеріалами як гуаш і акварель, сангіна з соусом та кредою, акварель з маркерами. В сучасному світі образотворчого графічного мистецтва існує безліч прийомів та графічних технік в яких добре поєднуються класичні прийоми з додаванням сучасних. Неординарні композиційні рішення та задуми можуть бути втілені за допомогою класичних матеріалів, а строгі академічні твори можуть бути виконані новітніми матеріалами, які неможливо було б собі уявити ще декілька років назад. Сучасні українські, європейські, американські та художники зі всього світу постійно експериментують з поєднанням технік та матеріалів і в живопису і особливо в графіці, виконують свої твори як в станковому так і монументальному мистецтві. Завдяки таким творчим пошукам митці сьогодення мають необмежені можливості для втілення своїх фантазій та задумів.

1.2. Засоби художньої виразності сучасної графіки.

До виразних засобів графіки відносять: лінію, штрих, крапку, пляму) та засоби їх організації на будь-якої поверхні на яку наноситься зображення. Сплетіння всіх трьох видів образотворчих засобів дозволяє створювати оригінальні образи з їх різноманіттям індивідуальних особливостей.

Лінія, штрих це основні образотворчі засоби виразності графіки. Лінія як один із основних засобів виразності, активно використовується в учбових та творчих начерках, ескізах, в станковій графіці, книжковій графіці, карикатурі, плакаті, живопису, архітектурі, дизайнерських проектах та ілюстраціях. Художник використовує лінію коли необхідно визначити контуром об'єм та простір, виконати тональні переходи або передати повітряну або лінійну перспективу. Існує велика кількість технічних прийомів лінійної графіки, яка використовується для зображенні форми, виявленні її фактури, об'єму. Лінія має широкі можливості для вираження творчого задуму, може бути як самостійним прийомом або ж допоміжним в живопису, декоративному мистецтві.

Оволодіння засобами зображення і прийомами лінійної графіки необхідно художнику для того, щоб вдало застосовувати їх для вираження своїх ідей. Найважливішим завданням навчального процесу є цілеспрямоване використання цієї теми в розвитку композиційного мислення.

Пляма – це однотонне зображення без чітких зовнішніх контурів. Пляма (тональна та кольорова) має велике значення як у начерках та замальовках, так і в розробках ескізів композиції в малюнку та графіці. Зображення плямою, на відміну від лінійного або штрихового, будується за рахунок різних по світлоті або кольору плям. Графічні роботи, виконані за допомогою плями, можна поділити на: чорно-білі (двохсвітлотні); ахроматичні (різносвітлотні); кольорові двоохсвітлотні графічні зображення та кольорові різносвітлотні [16, с 2].

Крапка – це певна кількість нанесених відтисків гострого кінця ручки, олівця, пера, маркера, тощо. Рисунки крапкою робляться за допомогою нанесення деякої кількості крапок однакового розміру на поверхню великою кількістю разів методом «точковим нанесенням»

Велика площа нанесених точок створює тон і за допомогою якого зображується світлотіньова градація, тому все залежить від щільності нанесення крапок. Всі графічні засоби можуть використовуватися як окремо, так і одночасно в комбінації, художник самостійно обирає певне графічне рішення передачі форми в ескізі композиції.

Штрих, як засіб графічної виразності, тісно пов'язаний з лінією. Штрихові лінії здатні надавати зображенню об'ємно-просторові якості, тон, фактуру. Вміло змінюючи відстань між штрихами, можна досягати плавного тонального переходу.

Сучасні художники в графіці світового мистецтва : Марко Маццони живе і працює в Мілані. Його графіка, виконана кольоровими олівцями. Художник Джо Фентон Він, який 10 годин на день, 7 днів на тиждень, протягом 10 місяців малював кульковою ручкою малюнок, який назвав «Самотність». Павло Маков «Сад для пані.,2019-10», «Задзеркалля», «Алея незалежності», його роботи відрізняються нестандартним композиційним рішенням та технікою виконання.

Особливістю застосування графічних матеріалів є те, що з їх допомогою можна передати форму та об'єм лінійно, та в поєднанні лінії з кольором, при цьому не передаючи всіх деталей як, наприклад, в академічному малюнку. В сучасному світі зображення виконується не тільки вручну а й віртуально, за допомогою комп'ютерних програм та технологій, які дають широкі можливості для втілення ідей художника. Але навіть дизайнери не зможуть зобразити звичайні об'єкти, які не будуть володіти базовими знаннями малюнку, графіки, живопису. Особливо важливими є засоби виразності графіки, де лінії набувають різної кривизни та пластичності.

Отже, сучасне графічне мистецтво представлена широким діапазоном різноманітних технік та прийомів, поєднанням матеріалів та втіленням найсміливіших ідей як та полотні так і в street-art, в монументальних розписах стін, стель, та підлог, в комп'ютерній графіці, станковій, к Художники мають можливість використовувати вже відомі матеріали і технічні прийоми та поєднувати їх, тим самим даючи розвиток графіці та використовуючи її в різних жанрах: від станкової картини до татуажу. Українські графіки добре відчують швидку зміну художніх тенденцій, використовують їх та розвивають, тим самим гідно представляючи Україну в світовому мистецькому просторі.

РОЗДІЛ 2. Стилiзацiя декоративної композицiї

2.1. Стилiзацiя як засiб образної виразності твору

Головною особливiстю створення художнього образу є те, що спочатку iдея та сам образ виникає у свiдомостi автора, в його уяві та фантазiї, а вже згодом знаходить своє вираження в матерiалі. Самі по собі художні образи є складними утвореннями, в яких поєднується художнє, абстрактне мислення з умінням передавати їх шляхом зображення на будь-чому, саме образи визначають рiвень розвитку та сформованостi мислення художника.

Стилiзацiя означає декоративне узагальнення і підкреслення особливостей форми предметів за допомогою ряду умовних прийомів. Можна спростити або ускладнити форму, колір, деталі об'єкта, а також відмовитися від передачі об'єму.

Розрізняють такі принципи стилізацiї як:

- перетворення об'ємної форми в площинну і спрощення конструкцiї.
- узагальнення форми зі зміною цілого силуету.
- узагальнення форми в її межах
- узагальнення та ускладнення форми, додавання деталей, відсутніх в натурі[14, с.3].

Проте узагальнити форму ще не означає спростити її, це лише повинно підкреслювати виразність та силуетність, проте не перераховуючи деталі. В основі художнього твору закладено зв'язок між його складовими елементами. Принципи стилізацiї мають свої особливості в різних видах мистецтва(декоративному, реалістичному, графічному). У станковому живопису і декоративному мистецтві цей процес узагальнення форми має спільні риси. Художник може зберегти пластичність форми, виділивши головне і особливо значуще, відмовившись від незначних деталей.

Автор твору може змінювати предмет по формі, по об'єму, змінювати кольорову гаму, відходячи від натури, переміщувати композиційний центр та урівноваженість всіх елементів задля кращого розкриття свого задуму та ідеї.

Процес декоративної стилізації може здійснюватись не тільки за зовнішньою ознакою, але і за внутрішнім складом, який може бути не надто вираженим візуально. Наприклад, така властивість дерева як стрункість, гнучкість, величавість може сприйматись безпосередньо і, в процесі стилізації, але під час стилізації образу дерева може трансформуватись в будь-яку форму та протиставляти той символізм, який, на думку автора, повинен буде, і саме за допомогою декоративної стилізації може краще розкрити ідею. Використовуватись при цьому можуть різні прийоми та техніки[9, с 35-36].

Також в сучасному образотворчому мистецтві є досить популярним зображення предметів, які зібрані в натюрморт, але не в реалістичній манері, а такі, що виконання стилізовано. Тож існують певні правила, щодо того, як саме правильно стилізувати предмети загалом, аби вони виглядали стильно, цікаво, оригінально, незвично, але при всьому цьому професійно.

Тож правила та прийоми такі:

- будь-який об'єкт в натюрморті може бути змінений фантазією і можливістю помітити характерне та головне; можна змінювати та перебільшувати форму, додавати їй максимальної гостроти, наприклад, повністю скругляти вазу, перехилити її на той чи інший бік, витягувати подовжену форму банану чи груші, декорувати предмети малюнком там де його може не бути і натуральному вигляді, наповнювати роботу дрібними предметами та незвичними драперіями. Все це повинно якнайкраще передавати тематику та задум, при цьому важливо не

перебільшити зі зміною форм конкретних предметів, наприклад, округлу форму не треба змінювати на квадратну і навпаки.

- можна змінювати пропорційні співвідношення як між предметами так і пропорції що стосуються форми самого предмету.

- можливе дотримання різних умовності: предмети можна змінювати по осі, перекручувати їх форму, згинати, нахилити в різні сторони, виставляти їх на умовній площині. Предмет в композиції може сприйматися з різних точок зору, наприклад, ваза зображається фронтально, а її горловина розвернута, наче на неї дивляться зверху чи збоку, або тарілка з фруктами одночасно може виглядати як збоку так і зверху, що дає можливість фрукти з різних боків.

- для зображення перспективи в натюрморті потрібно досить умовно передавати всі її закони, уникати натуральних ракурсів та точок зору, перетворювати та композиційно змінювати форми. Всі ці правила та прийоми повинні виявляти виразність композиції та предметів .

- можна змінювати місцеположення предметів в композиції, міняти їх місцями або збільшувати чи зменшувати кількість на роботі, додавати об'єктів, драпіровок, фруктів чи дрібничок для заповнення формату, але робити це так, аби головна суть і характерність задуму збереглась.

- до пошуку колориту слід поставитись зважано та обдуманно, можна зберегти колорит постановки з натури повністю, змінюючи за необхідністю лише тональні відношення; можна також дещо доповнити натюрморт новими поєднаннями.

Отже, під час роботи над стилізацією натюрморту слід звертати увагу на пластику форм, на виразність , узагальненість, декоративність, оригінальність подачі, але не забувати при цьому про головні принципи та правила побудови та композиційного розміщення предметів на форматі.

2.2. Послідовність виконання декоративного диптиху на тему «Весняні фантазії».

Початок роботи над диптихом «Весняні фантазії» починався нами з самого задуму та виходячи з зазначеної теми. Цей диптих представляє собою дві окремі роботи які пов'язані між собою тематикою, художніми образами, стилістикою, розміром та колоритом. На роботах зображено натюрморт, який декоративно стилізовано та виконано за допомогою графічних матеріалів.

Сучасні тенденції в образотворчому мистецтві дають змогу повністю розкрити задум автора так, аби готова робота представляла собою оригінальну, неповторну цінність. В цьому митцю може допомогти його власна професійність, креативність підходу до вирішення поставленого завдання. Ми вирішили виконати дату роботи з тим підходом, аби це відповідало сучасним настроям та було цікаво для глядача, а також давало змогу проявити всі свої художні здібності, набуті за період навчання.

Тож всю нашу практичну роботу ми розділили на етапи: збір інформації та перегляд схожих робіт для визначення свого напрямку роботи; вибір матеріалів та техніки, в якій наша робота буде виконана(від кольору паперу, графічних матеріалів до розміру роботи та її кінцевий варіант оформлення); розробка ескізів, спочатку графічних на форматі А4, згодом кольорових та ескізів в повний формат; перенесення малюнку на формат відповідно обраного розміру, уточнення на ньому предметів, деталей та приведення до остаточного композиційного рішення; перенесення готового графічного ескізу на формат відповідного розміру; виконання роботи саме графічними ручками, тушшю з пензлем та акварельними фарбами на папері; деталізація та узагальнення роботи, приведення її до першочергового

здуму та вигляду; оформлення роботи за допомогою паспорту, пластикового скла та рами.

На самому початку, на першому етапі ми ознайомлювались з тенденціями сучасного графічного мистецтва та порівнювали їх з академічними та традиційними, отриманими в процесі навчання. Нами було задумано аби виконана наша випускна дипломна робота відображала поєднання традиційного та сучасного. Що саме це означає? А те, що традиційним в цій роботі є принцип декоративної стилізації, зміна та правильне викривлення форми предметів, зміна їх побудови на кольорів, проте згідно установлених законів стилізації, які є однаковими та поширюються на всі жанри. Новаторством в цій роботі є те, які матеріали ми поєднали та як саме, з графічної точки зору виконали зображення всіх предметів. Для декоративного натюрморту було обрано прості та зрозумілі для глядача предмети такий собі «сніданок» та «десерт пообіді» та змінили їх звичну форму та композицію на більш цікаву, стилізовану. На цьому етапі роботи особливо важливим було виконання ескізів, адже завдяки їм ми обрало єдиний та кращий варіант композиції, а згодом і загальне колористичне рішення всього диптиху.

На другому етапі виконання детальний ескіз в ідентичному форматі задуманого розміру та переносився на чистовий формат паперу, де виконувалась саме робота вже графічними матеріалами. Розмір кожної з частин диптиху 1м.на 62см. Основне зображення виконано на білому папері, яке згодом оформилось паспорту тепло-червоного кольору та коричневої рамки, захисним покриттям став сучасний склопластик.

Наступний етап роботи вважається головним, адже саме в ньому виконується малюнок графічними матеріалами, а саме, спочатку промальовувались великі предмети та розділялось зображення на три плани, наприклад, дивлячись на ліву частину диптиху можна побачити

такі предмети та образи, які одразу асоціюються у глядача зі сніданком, а саме: заокруглений стіл, на якому стоїть посуд на двох осіб, дві тарілки, два бокала, два стільця на задньому плані. Також можна побачити посередині зверху ранкове сонце, як символ пробудження та початку життя. Також в цій частині диптиху є ще один елемент який вказує на те, що зображена вранішня пора- це яєчня в тарілці на передньому плані, тому що це досить розповсюджена страва для ранкової трапези. Дивлячись на другу частину диптиху також можна зрозуміти, що ці елементи означають пору «десерту», а саме: коктейльний бокал з паперовим зонтиком, поруч розміщена креманка для морозива, яка доповнена фруктами, а позаду графін смачного солодкого напою, поєднує десертну тему вишні та різні ягоди як на передньому плані так і на задньому в верхній частині роботи.

Після того, як основні елементи були зображені та виділені більшою товстою графічною лінією з використанням художньої туші та пензля, в роботу було додано графічні елементи чорною гелевою ручкою. В кожній з частин диптиху ці елементи присутні у вигляді квітів, листя, закручених гілочок, які переплітаються між собою створюючи орнамент на скатертині на фоні. Не дивлячись на те, що форму предметів було стилізовано, загальна тема залишається зрозумілою тому, що було збережено характерні особливості кожного з них, лише дещо було вигнуто, естетично деформовано, змінено під кутом та розміщено в композиції так, як наприклад, було б неможливо при зображенні натюрморту за класичними законами реалізму. Саме таким методом підходом і цікавих прийом стилізації при виконанні декоративної композиції.

Колористичне рішення творчої роботи передає втілює і принцип самої назви «Весняні фантазії», тому загальна колірна гамма відповідає задуму: це і переважно теплі кольори(червоний, жовтий, оранжевий,

рожевий, світло-зелений). Ці кольори заповнюють не весь формат роботи, а лише частково з метою зробити акцент, не перевантажувати, скоріше залишити простір для фантазії глядача. Тепле жовто-оранжеве сонце поєднується з лимонами, жовтком яєчні та кольоровими плямами на скатертині, червона вишня в бокалі поєднується з гілочкою барбарису та орнаментом. Оранжева частинка апельсину поєднується відтінками з напоєм у бокалі та з ягодами на передньому плані, а відтінок рожевої полуниці зустрічається з частині графіну та креманці. Саме кольорове рішення диптиху було виконано за допомогою акварельних фарб, по вологому, для ефекту свіжості на етюдності, тому можна побачити як ці кольорові плями мають не чітко виражені границі країв, вони розпливчасті. Таке виконання підсилює ефект декоративності та стилізації, відтінки були взяті «чистими», тобто майже не змішувались між собою. Цікавим в цій декоративній композиції є також те, що графічні елементи є не тільки на фоні чи на певній зображувальній поверхні, а й продовжуються, перетинаючись між собою в предметах, утворюючи такий собі ефект переходу границь одного предмету в інший.

Останнім етапом була деталізація та узагальнення всієї роботи. Було додано різні засоби виразності графіки: крапки, штрихи, різного виду лінії, кружечки та спіралевидні елементи. Декоративний натюрморт на цьому етапі було приведено до першочергово задуму та ідеї того, як саме можна використовувати графічні матеріали, поєднувати між собою техніки при виконанні декоративної композиції та її стилізації. В кінці робота була оформлена паспарту та коричневою рамкою.

Отже, в декоративному диптиху «Весняні фантазії» було поєднано принципи зображення декоративної композиції та її стилізації за допомогою графічних матеріалів, а саме, олівців графітних на етапі

композиційного розміщення, акварельних фарб, чорної художньої туші, гелевих чорних ручок та основному етапі роботи та деталізації. Яскраві теплі чисті кольори були використані для відображення весни, а стилізація форми предметів для ефекту теми фантазій. Загалом така подача тематики та техніки виконання є досить сучасною та актуальною. Така робота може бути використана як в оформленні сучасного інтер'єру закладу харчування, зокрема кафе та в кав'ярні, або ж використана для прикрашання приміщення як естетичний художній твір. Сучасні тенденції в образотворчому мистецтві дають змогу митцю втілювати сміливі художні ідеї, трансформувати, змінювати, стилізувати форми, поєднувати техніки, втілювати свої ідеї в різноманітних формах, зокрема, й за допомогою графічних матеріалів, які на сьогоднішній день є досить різноманітними, популярними як у професіоналів так і у початківців. Застосування графічних матеріалів і їх вплив на виконання декоративної композиції та її стилізація є довготривалим процесом, який поділяється на декілька етапів та потребує якісного використання знань та вмінь автора, як в декоративному мистецтві так і в реалістичному, адже принцип стилізації форм виходить з вміння правильно видозмінювати форму предметів та знаходить оригінальні композиційні рішення.

ВИСНОВКИ

Дослідивши літературні джерела за темою кваліфікаційної роботи можна зробити висновки, що кожен графічний матеріал може надавати картині оригінальності як самостійному твору або ж застосовуватись у підготовці в малюнку під олійний живопис, наприклад пастель добре поєднується з такими матеріалами як гуаш і акварель, сангіна з соусом та крейдою, акварель з маркерами. В сучасному світі образотворчого графічного мистецтва існує безліч прийомів та графічних технік в яких добре поєднуються класичні прийоми з додаванням сучасних. Неординарні композиційні рішення та задуми можуть бути втілені за допомогою класичних матеріалів, а строгі академічні твори можуть бути виконані новітніми матеріалам, які неможливо було б собі уявити ще декілька років назад. Сучасні українські, європейські, американські та художники зі всього світу постійно експериментують з поєднанням технік та матеріалів і в живопису і особливо в графіці, виконують свої твори як в станковому так і монументальному мистецтві. Завдяки таким творчим пошукам митці сьогодення мають необмежені можливості для втілення своїх фантазій та задумів.

Дослідивши основні принципи стилізації під час роботи над декоративною композицією натюрморту слід звертати увагу на пластику форм, на виразність, узагальненість, декоративність, оригінальність подачі, але не забувати при цьому про головні принципи та правила побудови та композиційного розміщення предметів на форматі.

Проаналізувавши етапи створення практичної творчої роботи, зазначаємо, що в процесі виконання практичної частини проєкту були виокремлені основні етапи створення декоративному диптиху «Весняні фантазії». було поєднано принципи зображення декоративної композиції

та її стилізації за допомогою графічних матеріалів, а саме, олівців графітних на етапі композиційного розміщення, акварельних фарб, чорної художньої туші, гелевих чорних ручок та основному етапі роботи та деталізації. Яскраві теплі чисті кольори були використані для відображення весни, а стилізація форми предметів для ефекту теми фантазій. Загалом така подача тематики та техніки виконання є досить сучасною та актуальною. Така робота може бути використана як в оформленні сучасного інтер'єру закладу харчування, зокрема кафе та в кав'ярні, або ж використана для прикрашання приміщення як естетичний художній твір. Сучасні тенденції в образотворчому мистецтві дають змогу митцю втілювати сміливі художні ідеї, трансформувати, змінювати, стилізувати форми, поєднувати техніки, втілювати свої ідеї в різноманітних формах, зокрема, й за допомогою графічних матеріалів, які на сьогоднішній день є досить різноманітними, популярними як у професіоналів так і у початківців. Декоративна композиція яка виконана графічними матеріалами це чудова можливість розкрити весь потенціал автора та проявити всі свої набуті художні навички.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З.Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280с
2. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навч.-метод. посіб./ Т. В. Костенко. – Х.: ХДАДМ. – 2003. – 255 с.
3. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник / Михайло Куленко. –К. : Кондор, 2006 –492 с.
4. Михайленко В. Є. Стилiзація природних форм у графічному дизайні та рекламі: формотворчі аспекти / В. Є. Михайленко, С. В. Прищенко // Технічна естетика і дизайн. – 2012. – Вип. 11. –С. 121–129.
5. Пасічний А. М.Образотворче мистецтво. Словник-довідник / А.М.Пасічний. –Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2003. –216 с.
6. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка. Змістові модулі 1,2: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів/ М. І. Резніченко, Я. М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навчальна книга, 2011. – 272 с
7. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво. Від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століття / В. Д. Сидоренко.– К. : ВХ[студіо], 2002.– 187 с.
8. Стельмашук Г. Микола Опанащук. Творчий портрет митця. Графіка. Малярство. Альбом Елементал : [альбом] / Галина Стельмашук.– Львів : Я.Ю. Філевич-видавництво, 2007.– 186 с.
9. Шевченко М. Мистецька мапа України : Львів : Живопис. Графіка. Скульптура. 1900-2008 / М.Шевченко.– К. : Ювелір-прес, 2008.– 269 с.

10. Щербіна В. Конструктивна система художньої композиції [текст]. / В. Щербіна Мистецтво та освіта. – 2002. - № 4. – С.2-7.

11. Яковлев М. Стилзація та абстрагування – основа моделювання образної виразності / М. Яковлев // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2011. – Вип. 18. – С.188–197.

12. Яців Р. М. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва : Українська теоретична думка ХХ століття / Р.М. Яців– Львів : ЛНАМ ; Інститут народознавства НАН України, 2012.– 232 с.2. Яців Р. М. Львівська графіка 1945-1990. Традиції іноваторство / Р.М. Яців.– К. : Наукова думка, 2002.– 120 с

13. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка. Змістові модулі 1,2: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів/ М. І. Резніченко, Я. М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навчальна книга, 2011. – 272 с

Електронні джерела:

14. Стилзація форми URL: <http://um.co.ua/1/1-8/1-88684.html>, дата звернення (10.02.2020).

15. Художні маркери URL: <http://leleka.lg.ua/voprosy/uk/aerograf-markeri.htm>, (дата звернення 8.03.2020).

16. Графіка. Силует. Знайомство з технікою плямографії. URL: http://www.nvk12.rv.ua/metodika/art/graph_sulyet.pdf (дата звернення 16.03.2020).

17. Мистецтво графіки URL: <https://studfile.net/preview/5484691/page:6/>, (дата звернення 3.03.2020).